

træder fuldkommen hensynsløst, naar Købereren ikke til Punkt og Prikke opfylder sine Forpligtelser, og navnlig naar han er lige ved at have opfyldt sine Forpligtelser, men saa er saa uheldig at komme for sent med et Afdrag eller ikke er i Stand til at betale et Afdrag; Afdragssælgeren tager altfor ofte ubarmhjertigt Tingen tilbage uden at godtgøre Købereren noget af alle de Afdrag, han har betalt. Maa jeg nævne et konkret Tilfælde, som jeg erindrer fra min før omtalte Virksomhed. En Familie havde købt en Barnevogn til 42 Kr. paa Afbetaling. Den havde betalt 40 Kr. i Afdrag, men var derefter saa uheldig at udeblive med et Afdrag. Den paagældende Forretningsmand indfandt sig da og tog ubarmhjertigt Vognen fra Familien uden at godtgøre noget som helst af de 40 Kr., som var betalt. Han kunde selvfølgelig pudse Vognen lidt op og sælge den paa ny paa Afdrag og saa maaske igen faa den tilbage, efter at der atter var betalt en hel Række Afdrag paa den. Paa den Maade kunde han skaffe sig en ublu Fortjeneste paa disse Menneskers Bekostning. Noget saadant er selvfølgelig forkasteligt, og det er dette, Loven tager Sigte paa at forhindre.

Man har i dette Lovforslag søgt saa vidt muligt at dele Sol og Vind lige mellem Køber og Sælger. Det Lovforslag om dette Emne, der tidligere har været fremme, byggede paa et helt andet Princip end det foreliggende. Det byggede paa det Princip, at Sælgeren skulde stilles, som om Handelen ikke var indgaaet, han skulde have det, som i det juridiske Sprog kaldes „den negative Kontrakts Interesse“. I Modsætning hertil bygger det foreliggende Lovforslag paa Princippet om den saakaldte „Opfyldelses-Interesse“, idet man fastslaar, at Sælgeren saa vidt muligt skal stilles, som om Handelen var opfyldt. Dette Princip er efter min Mening overordentlig fast og konsekvent gennemført i Lovforslagets Bestemmelser.

Lovforslaget tager tillige Sigte paa at hindre Omgaaelse af de Bestemmelser, der her træffes. Det er at vente, at en Del af de Mennesker, der nu er vante til at drive Afbetalingshandel paa en mindre nobel Maade, ogsaa herefter vil søge at finde paa Udveje til at omgaa Loven. Dette søger Lovforslaget i vidt Omfang at imødegaa, og ved Forhandling med Praktikere har man sikkert fundet alle de Punkter, hvorpaa Loven kunde tænkes at blive omgaaet. Jeg skal saaledes nævne, at Lovforslagets § 15 bestemmer, at „de

i denne Lov til Beskyttelse for Købereren i Tilfælde af Misligholdelse givne Bestemmelser kunne ikke fraviges til hans Skade ved forudgaaende Overenskomst mellem Sælger og Køber“. Det kunde jo tænkes, at Sælgeren vilde forsøge at træffe en saadan Overenskomst forud med Købereren, at Lovens Bestemmelser blev illusoriske. Dette søger Loven at hindre ved denne Bestemmelse. Det kunde ogsaa tænkes, at man vilde forsøge at omgaa Loven paa den Maade, at Sælgeren indsatte i Kontrakten en Bestemmelse, hvorved en eller anden Trediemand fik Fuldmagt til paa Køberens Vegne at indgaa Forlig og Overenskomst med Sælgeren. Herved vilde Lovens Bestemmelser i Virkeligheden blive illusoriske. Men ogsaa dette træffes der Bestemmelse imod, idet det siges, at en Aftale om, at en Fuldmægtig skal kunne optræde paa Køberens Vegne i Tilfælde af Misligholdelse, er uden Retsvirkning.

Man har ligeledes søgt at hindre, at Loven gøres illusorisk derved, at der kan træffes Aftale mellem Køber og Sælger om, at der skal indtræde visse Retsvirkninger i Tilfælde af Misligholdelse paa et andet Punkt end netop Betaling af Afdrag. Det er ret hyppigt, at der i en Afbetalingskontrakt er indsat en Bestemmelse om, at Købereren er forpligtet til at holde Tingen assureret, eller om, at han er forpligtet til at anmelde Flytning — hvilket sidste for øvrigt er meget rimeligt —, saa at Sælgeren til enhver Tid kan vide, hvor Tingen befinder sig. Men hvis der er saadanne Bestemmelser i Kontrakten, og der træffes Aftale mellem Køber og Sælger om, at der skal indtræde visse særlige Retsvirkninger i Tilfælde af deres Misligholdelse, er saadan Aftale uden Retsvirkning, for saa vidt den skønnes at være aabenbar ubillig. Lad os tænke os, at en Køber har købt en Ting paa Afbetaling, og at der i Kontrakten staar, at han øjeblikkelig skal melde Flytning, at der saa gaar et Par Dage hen efter Flytningen, uden at han faar Anmeldelsen besørget, og at Sælgeren vil benytte dette som Motiv til at lade hele Købesummen forfalde. Hvis dette var muligt, vilde Loven være illusorisk. Men dette forhindres, ligesom der overhovedet paa ethvert Omraade er foreslaaet Bestemmelser mod Aftaler, der kan gøre Lovens øvrige Bestemmelser illusoriske.

Hovedprincippet er, som sagt, at Sælgeren ved Misligholdelse af Kontrakten skal stilles, som om Handelen var opfyldt fra Køberens Side. Der bestemmes i saa Henseende, at naar Sælgeren i Tilfælde